

2009-06-10

LS 0903-0236

Landstingsstyrelsen

**Yttrande över betänkandet En nationell cancerstrategi för framtiden
(SOU 2009:11)**

Föredragande landstingsråd: Lars Joakim Lundquist

ÄRENDET

Socialdepartementet har berett landstinget möjlighet att yttra sig över betänkandet En nationell cancerstrategi för framtiden .

FÖRSLAG TILL BESLUT

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen besluta

att avge yttrande till Socialdepartementet enligt landstingsdirektörens tjänsteutlåtande.

Catharina Elmsäter-Svärd

Lars Joakim Lundquist

Per-Inge Buskas

Bilagor

1	Sammanfattning	
2	Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande	2009-05-15
3	Hälso- och sjukvårdsnämndens förvaltning s tjänsteutlåtande	2009-05-08

2009-06-10

LS 0903-0236

ÄRENDET OCH DESS BEREDNING

Socialdepartementet har berett landstinget möjlighet att senast den 12 juni 2009 yttra sig över betänkandet "En nationell cancerstrategi för framtiden".

En sammanfattning över betänkandet bifogas (bilaga).

Yttranden har inhämtats från landstingsdirektören och hälso- och sjukvårdsnämnden.

Landstingsdirektören har i tjänsteutlåtande den 15 maj 2009 (bilaga) föreslagit landstingsstyrelsen besluta *att* som yttrande till Socialdepartementet överlämna direktörens tjänsteutlåtande.

Hälso- och sjukvårdsnämnden har den 26 maj 2009 som yttrande över betänkandet en nationell cancerstrategi överlämnat förvaltningens tjänsteutlåtande (bilaga).

S- och V-ledamöterna reserverade sig till förmån för sitt förslag *att* överlämna förvaltningens yttrande över betänkandet En nationell cancerstrategi för framtiden samt därutöver uttala följande;

Huvuddragen i betänkandet ligger väl i linje med intentionerna i landstingets egen cancerplan. Vi konstaterar att det kommer att innebära en stor utmaning att omsätta betänkandets strategier till en nationell operativ cancerplan. Inte minst måste frågan om klasskillnader i ohälsa beaktas på ett tydligt sätt i en kommande cancerstrategi.

Erfarenheterna från den första regionala utvecklingsplanen för cancervården som togs fram av den röd-gröna majoriteten under år 2006 visar på värdet av att ha en genomtänkt strategi på ett så omfattande område som cancervården. Vi uppskattar att den nuvarande borgerliga majoriteten valt att arbeta vidare på samma sätt.

Oavsett förslagen i den nationella cancerstrategin så anser vi redan nu att det är dags för landstinget självt att agera i syfte att förbättra länets cancervård.

HSN-förvaltningen bör ges i uppdrag att inom ramen för primärvårdsuppdraget formulera ett tydligare ansvar för befolkningens hälsa och preventivt hälsoarbete för att minska socioekonomiska skillnader i insjuknande i cancer. HSN-förvaltningen bör också ges i uppdrag att kartlägga deltagandet i mammografiscreening i länets kommuner och stadsdelar, analysera vilka som inte deltar och varför samt formulera strategier för att nå dem som inte deltar i mammografiscreeningen.

Vidare anser vi att ökade insatser behövs för att minska väntetider och ledtider i vården. Tydliga mål för cancervårdens ledtider behöver utarbetas. Betänkandets tankar om inrättande av tjänster som vårdkoordinatorer bör redan nu utredas.

2009-06-10

LS 0903-0236

Sedan flera år väntar vi på att mål för patientfokuserade kvaliteten inom cancervården ska formuleras. Vi anser att dessa ska utformas utifrån synsättet om 'patient empowerment'. Behoven och utbuden av rehabiliteringsinsatser för cancerpatienter bör ses över. Förslag till satsningar på psykosociala insatser för cancerpatienter och deras anhöriga bör utarbetas. Vi får också signaler om att behoven och utbuden av palliativ vård för cancerpatienter behöver ses över.

Ersättningssystemen bör ses över i syfte att bygga in incitament för samarbete och helhetssyn kring cancerpatienten. Vi anser också att patientråd ska inrättas inom de kliniker som erbjuder cancervård.

Avslutningsvis så anser vi att försöksverksamhet med patientfokuserad och sammanhållen vårdkedja inom cancervården redan nu bör inledas och samordnas med den satsning som föreslås i den Nationella cancerstrategin.”

MP-ledamoten lät anteckna följande särskilda uttalande:

Miljöpartiet ställer sig i det stora hela positiva till betänkandets strategier och övergripande mål för framtidens cancervård. Stockholms läns landsting står inför en kraftig ökning av patienter som insjuknar i cancer (incidens) och patienter som lever med cancer (prevalens) inom de närmaste 20 åren. Miljöpartiet anser i likhet med betänkandet att såväl primär- som sekundärprevention är nyckelåtgärder och nödvändiga strategier för att undvika insjuknande i cancer och onödigt lidande. Det preventiva arbetet måste återfinnas på alla nivåer i vårdkedjan för att ge en tyngd till det preventiva arbetet. Vidare behöver dokumentation och samordning av det preventiva arbetet vidareutvecklas. Hälsoprevention och sjukdomsprevention ingår redan i primärvårdens basuppdrag men området måste lyftas med hjälp av metodutveckling och riktade utbildningsinsatser. Som ett led i arbetet med att förankra cancerstrategin och det förebyggande arbetet behöver hälso- och sjukvården utveckla ett samarbete med frivilligorganisationer och andra hälsoaktörer.

Det finns en stor potential i det cancerförebyggande arbetet, ofta handlar det om miljö- och livsstilsrelaterat folkhälsoarbete. Nya åtgärder bör sättas in redan nu för att minska exempelvis rökningen, det överdrivna solandet och utsläppen från trafik och förbränning.

Miljöpartiet anser att en centralisering är nödvändig för den högspecialiserade cancervården. Istället för att patienten skickas runt i vården skall de olika kompetenser som krävs i vården samlas runt patienten. Ett multidisciplinärt team behöver vara fysiskt samlat för att kunna ge rätt kompetens utifrån en samlad bedömning. Detta leder till ett mera enhetligt omhändertagande, tillgodoser personliga behov, höjer kvalitén på vården och skapar känsla av sammanhang. Detta bidrar till en ökad tillfredsställelse även för personalen och en god arbetsmiljö.

Enligt beräkningar kommer vi i Stockholms läns landsting fram till 2030 att ha 180 000 patienter som lever med cancer (prevalens) mot dagen ca 80 000 patienter.

Detta kommer att ställa helt nya krav på tillgång till rehabilitering och vidareutveckling av befintliga rehabiliteringsformer. Utredningen hade behövt beskriva och utveckla rehabiliteringsfrågan mera än vad som nu görs.

Det finns idag en etisk debatt i samhället om brister i den palliativa vården som omfattar både gränser för patientens rätt till självbestämmande och hälso- och sjukvårdens ansvar. Utredningen om den palliativa vården borde ha speglat dessa förhållanden bättre och lyft upp olika organisatoriska och politiska lösningar inspirerade från Europa.”

Hälso- och sjukvårdsnämndens förvaltnings tjänsteutlåtande den 8 maj 2009 bifogas (bilaga).

Landstingsrådsberedningen behandlade ärendet den 10 juni 2009.